

mellem våbenlovens § 6 og EU's liste i øvrigt allerede i dag må anses for kendt af de danske virksomheder. Denne sammenhæng fremgår af regeringens årlige rapporter om udførsel af våben og produkter med dobbelt anvendelse fra Danmark.

Selv om model 1 indebærer, at EU's/WA's våbenliste kun er en delmængde af, eller eksempler på, de produkter, som er omfattet af våbenlovens § 6, så er der tale om så stor en delmængde/så omfattende eksemplificering, at virksomheder og myndigheder i de allerfleste tilfælde, hvor udførselstilladelse er påkrævet, kan finde det pågældende produkt på listen. Listen er således det væsentligste fortolkningsbidrag til våbenlovens § 6 og dermed et nyttigt værktøj for eksportører og andre, der er berørt af bestemmelsen. Det bemærkes, at arbejdsgruppen ikke er bekendt med, at der aktuelt er andre våben mv. af væsentlig militær interesse end de i afsnit 3.1.1. nævnte.

Det er derfor arbejdsgruppens opfattelse, at EU's/WA's våbenliste med tilføjelse af de eksempler på produkter uden for listen men inden for anvendelsesområdet for våbenlovens § 6, der er anført under afsnit 3.1.1., er de vigtigste fortolkningsbidrag til våbenlovens § 6. Dette bør fremgå tydeligt af det kommende lovforslags bemærkninger og af andet informationsmateriale om bestemmelsen. Endvidere bør både EU's og WA's til enhver tid gældende lister gøres tilgængelige på den eller de relevante myndigheders hjemmesider.

4. Ikke-fysisk overførsel

Ved ikke-fysisk overførsel af teknologi og software forstås det forhold, at der fra ét land overføres teknologi (f.eks. knowhow om produktion eller anvendelse af våben mv.) eller software i ikke-fysisk form til et andet land via fax, telefon eller andre elektroniske medier.

4.1. Dansk ret

Som nævnt under punkt 4.1.1. er knowhow og anden uhåndgribelig teknologi vedrørende militært udstyr som udgangspunkt ikke omfattet af våbenlovens § 6. Knowhow, der er materialiseret i form af f.eks. tegninger eller edb-programmer, kan imidlertid være omfattet.

Det er tvivlsomt, i hvilket omfang ikke-fysisk overførsel til udlandet kan anses for omfattet af begrebet »udførsel« i våbenlovens forstand. Dog anses i hvert fald overførsel til udlandet af edb-

programmer via telekommunikation efter administrativ praksis for udførsel.

På dual-use området fremgår det af dual-use forordningens artikel 2, litra b) iii), at overførsel af software eller teknologi ved hjælp af elektroniske medier, telefax eller telefon til et bestemmelsessted uden for EU er underlagt kontrol. Mundtlig overførsel pr. telefon er dog kun omfattet af kontrolreglerne, hvis teknologien er indeholdt i et dokument, hvoraf den relevante del oplæses pr. telefon eller beskrives pr. telefon på en sådan måde, at der i alt væsentligt opnås samme resultat.

4.2. Internationale instrumenter

Wassenaar Arrangementet vedtog i 2001 en »Statement of Understanding« (SoU), der forpligter medlemslandene til at føre kontrol med oplistet software og teknologi, uafhængigt af overførselsmåden. Erklæringen vedrører både dual-use produkter og militært udstyr, som i henhold til Wassenaar Arrangementets dual-use liste og våbenliste skal underlægges eksportkontrol.

Australien Gruppen vedtog på plenarmøde i 2002 at kontrollere ikke-fysisk overførsel af information og knowhow, som kan anvendes til kemiske eller biologiske våben.

I EU's arbejdsgruppe om konventionelle våben (COARM) tog Sverige i 2001 initiativ til drøftelse af spørgsmålet om kontrol med ikke-fysisk overførsel. COARM konkluderede, at man ville fortsætte overvejelserne herom og tage erfaringerne fra dual-use området i betragtning. Ikke-fysisk overførsel står stadig på prioriteringslisten for COARM's arbejde.

4.3. Udenlandsk ret

Arbejdsgruppen har modtaget oplysninger⁶⁾ om retstilstanden i de 14 andre »gamle« EU-lande med undtagelse af Belgien, Grækenland og Portugal samt i Norge, USA og Canada.

Finland, Frankrig, Holland, Italien, Luxembourg, Spanien, Sverige, Tyskland, Norge, USA og Canada har oplyst, at også ikke-fysisk overførsel af den teknologi og software, som er omfattet af landenes eksportkontrolregler, kræver eksporttilladelse.

Irland og Storbritannien har oplyst, at elektronisk overførsel, dvs. pr. fax, telefon eller andre elektroniske medier, af teknologi og software er underlagt kontrol.